

Revirkartering av fåglar i Stora Lida våtmark, Nyköping 2012

Jan Gustafsson,
Länsstyrelsen i Södermanlands län

Kilaån som rinner i den södra kanten av den tänkta/kommande Stora Lida våtmark. På sydsidan av ån har träd planterats.

Foto Jan Gustafsson

**Omslagsfoto, törnskata.
Foto Thomas Larsson**

Sammanfattning

Under maj och juni 2012 har revirkartering av Stora Lida våtmarks fåglar ägt rum. I området och dess kantzoner har 14 arter noterats som revirhävande. Några av dessa har sitt huvudsakliga revirområde utanför den inventerade ytan. Av dessa 14 arter är tre rödlistade, nattskärra, sånglärka och sydlig gulärta.

Området är tämligen artfattigt och de flesta arterna/fåglarna håller sig i kantzonen av Kilaån, och även på sydsidan av densamma. I området söder om Kilaån, på Råstafälten, finns årligen översvämningsmark där det rastar en del fågel.

I området och dess utkanter har det noterats i Artportalen Svalan ytterligare några arter som ej registrerats vid inventeringstillfällena som revirhävande eller spelrevir under norrflyttning, vaktel, dubbelbeckasin, stenskvätta och gräshoppsångare.

Därutöver används området som födosöksområde av bl.a. brun kärrhök.

Våren och sommaren 2012 får nog anses som ett dåligt år i fågelsynpunkt då det översvämmade området snabbt torkade ut. Det positiva med detta år var nog den spelande dubbelbeckasinen en majkväll.

I bilaga 1 visas artkartor av områdets revirhävande fågelarter, arter i kantzonen utanför som använder området som födosöksrevir samt spelrevir för norrflyttande fågelart, och i text under rubrik Artredovisning lite mer i ord om respektive arts revir.

Inledning

Länsstyrelsen i Södermanlands län har under 2012, maj och juni, fågelrevirinventerat det tänkta/kommande våtmarksområdet Stora Lida våtmark med omgärdande kantzoner. Inventeringen har gjorts för att få bra underlag för en tänkt/kommande våtmarksanläggning i området runt Kilaån.

Besök har gjorts vid fyra tillfällen under maj och juni, två dagbesök och två nattbesök, allt för att få en bra heltäckande bild av fågellivet vid och omkring Stora Lida våtmark. Uppgifter har också hämtas från Artportalen Svalan från andra rapporterade fågelskådare.

En tillbakablick görs också för att se vad som noterats under de senaste åren vid Stora Lida våtmark och Råstafälten (lokalen hette tidigare Orrkullen).

Rapportering har ägt rum inom ett syfte i Artportalen Svalan (Stora Lida våtmark, revirkartering 2012).

Beskrivning

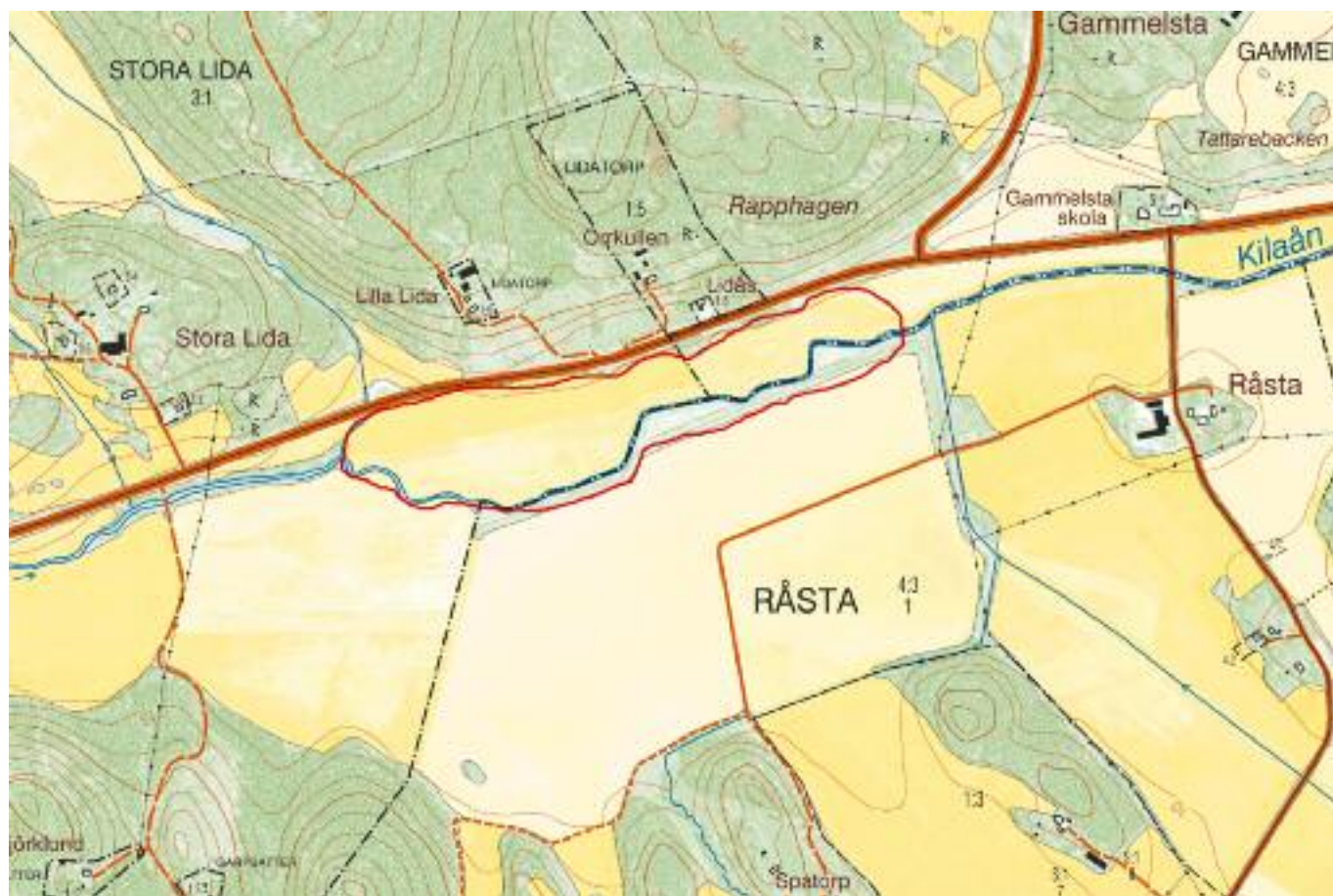
Området ligger väster om samhället Jönåker och innan Kila kyrka i Kiladalen. Lokalen är en ofta översvämmad del av Kilaån med jordbruksmark som omsluter platsen. På denna lokal finner du främst arter som rastar under vår och höst när det står vatten långt upp på markerna.

Häckande arter är de normalt förekommande arterna vid åkermark tofsvipa, sånglärka, ängspiplärka, rasen sydlig gulärka och buskskvätta är karaktärsarterna. Under sommarens mörkaste del kan man med fördel lyssna av området efter de nattaktiva arterna. Vaktel, kornknarr, nattskärna och gräshoppsångare hörs så gott som årligen.

Vägbeskrivning

Utgår man från Nyköping och affärscentrat Gumsbacken, man kör ut på E4 sydvästerut, och svänger sedan av vid skylt Björkvik och Gammelsta. Kör under motorvägen söderut och fortsatt på den gamla E4 västerut några 100 meter. Nu har du området på din vänstra sida, parkering kan göras vid busshållsplatsskylt Orrkullen och då givetvis så att man inte hindrar annan trafik.

Översiktskarta över inventeringsområdet (inventeringsområdet inringat med röd linje)

Området i bild 2012.

De två kommande bilder visar hur området som är tänkt att bli våtmark ser ut under maj 2012.

*Området åt öster, i kanten mot grönare yta rinner Kilaån.
Foto Jan Gustafsson*

*Området åt väster, vid de mindre träden
och buskarna rinner Kilaån.
Foto Jan Gustafsson*

Artredovisning (säkerställda revir inom området, samt arter med revir strax utanför och spelrevir under norrflyttning)

På följande sidor redovisas de arter som konstaterats ha säkerställda revir inom området, samt arter med revir strax utanför och spelrevir under norrflyttning inom det inventerade området.

Antalet arter som har uppfyllt dessa krav är 14. Tre arter inom rödlistan har noterats, dessa arter markeras med röd färg och med rödlistestatus inom parantesen.

I bilagan så redovisas samtliga arter med säkerställt revir inom området, samt arter med revir strax utanför och spelrevir under norrflyttning på separat artkarta.

Revirplats är markerad med **X**.

Knipa

Ett revir i Kilaån, frågan är var de häckade, kan ha varit norr om gamla E4 eller längre uppströms i Kilaån.

Tofsvipa

Fyra revir och alla utanför den yta som inventerats, men fåglarna utnyttjar området som födosöksrevir.

Skogssnäppa

Ett revir i områdets västra del där trädridan börjar.

Nattskärra (NT)

Ett revir i söder, i de skogsbackar som sluttar mot åkermarken. Arten använder området som födosöksrevir.

Sånglärka (NT)

Tre revir varav två av dessa söder om Kilaån, men nära densamma.

Ängspioplärka

Tre revir i det inventerade området. Framförallt i det område som det är kortast gräsytor på.

Sydlig gulärta (VU)

Ett revir i det inventerade området.

Sädesärta

Ett revir i västra delen, mot området med träd och buskar runt Kilaån.

Buskskvätta

Tre revir och alla med jämn fördelning utmed Kilaån.

Sävsångare

Fyra revir och alla i snären utmed Kilaån.

Svarthätta

Ett revir i västra delen och vid de högre träden där.

Törnskata

Ett revir i buskarna i väster utmed Kilaån.

Grönfink

Ett revir i västra delen och vid de högre träden där.

Sävspurv

Två revir utmed Kilaån, ett i vardera änden av inventeringsområdet.

Hur har det sett ut under de närmast föregående åren i våtmarken

Förekomsten av fåglar styrs helt och hållet utav tillgången på vatten, översvämningsområden, vid Stora Lida våtmark och Råstafälten (tidigare lokalnamn Orrkullen).

Efter snörika vintrar blir markerna översvämmade under längre tider på våren, en förutsättning för att man skall få in mer häckande fåglar av våtmarksarterna. År 2010 och 2011 var två år med bra förutsättningar för detta.

Under 2010 utfördes en inventering av betande fåglar vid våtmarker i Kiladalen under våren och hösten, i samband denna inventering noterades även övriga vattenberoende arter. För resultat av detta se sammanställningen "Kiladalen och dess betande fåglar våren 2010" finns som pdf hos länsstyrelsen.

I anslutning till det översvämmade området har en hel del exemplar av framförallt tofsvipa, skrattnås och fiskmås uppehållit sig, men även flertalet brushanar, rödbenor (vilka också har hävdats revir), gluttsnäppor, skogssnäppor och gråtrutar. Vid nattbesök i området har vaktel, kornknarr och gräshoppsångare hörts.

Tack till

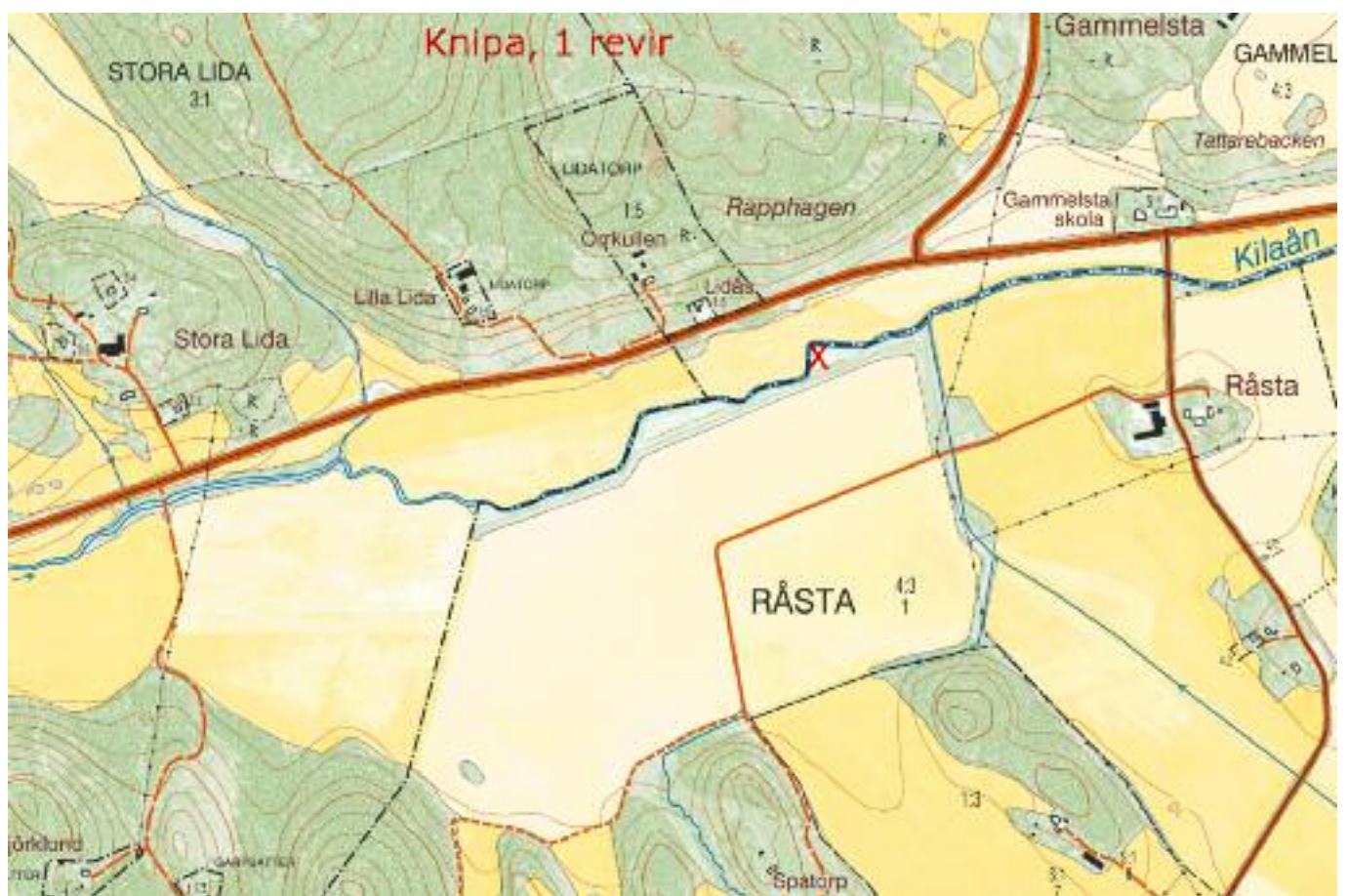
Ett stort tack till alla Tärnanmedlemmar och andra som bidragit med muntliga rapporter/och inskrivande uppgifter i Artportalen Svalan. Utan dessa hade aldrig denna inventering blivit så komplett.

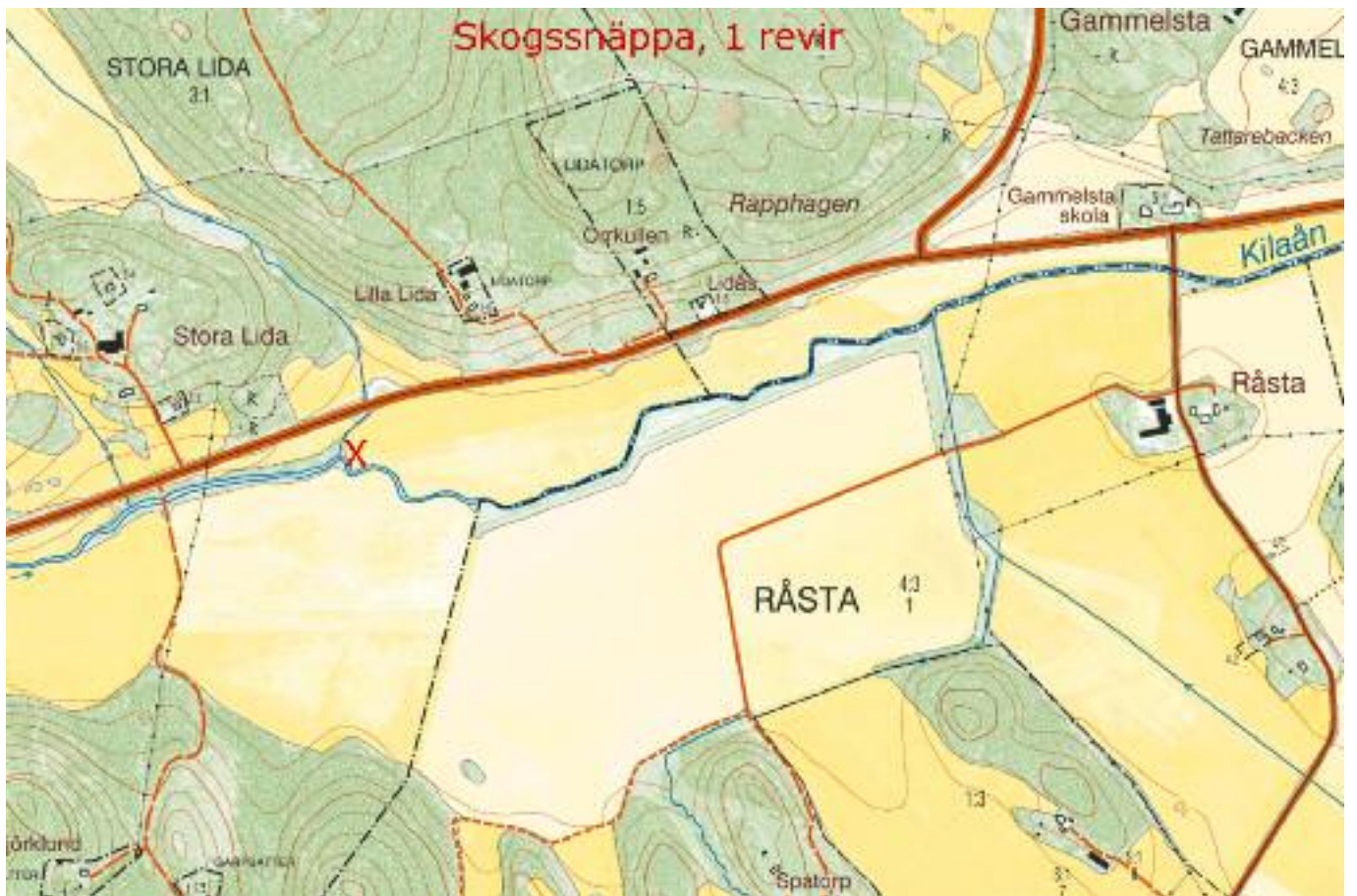
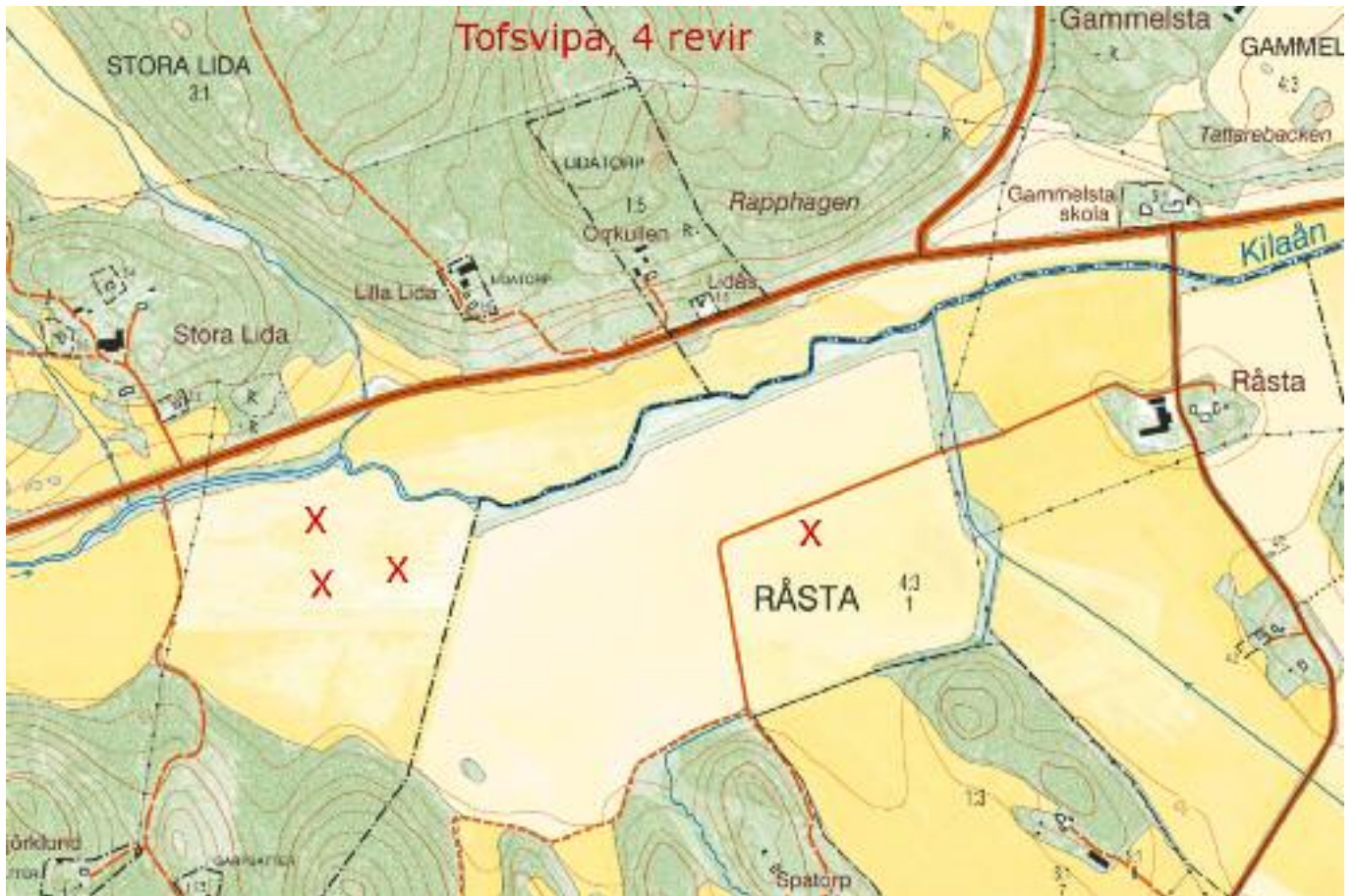
Ett stort tack till Thomas Larsson för bidrag med fågelbild till denna sammanställning.

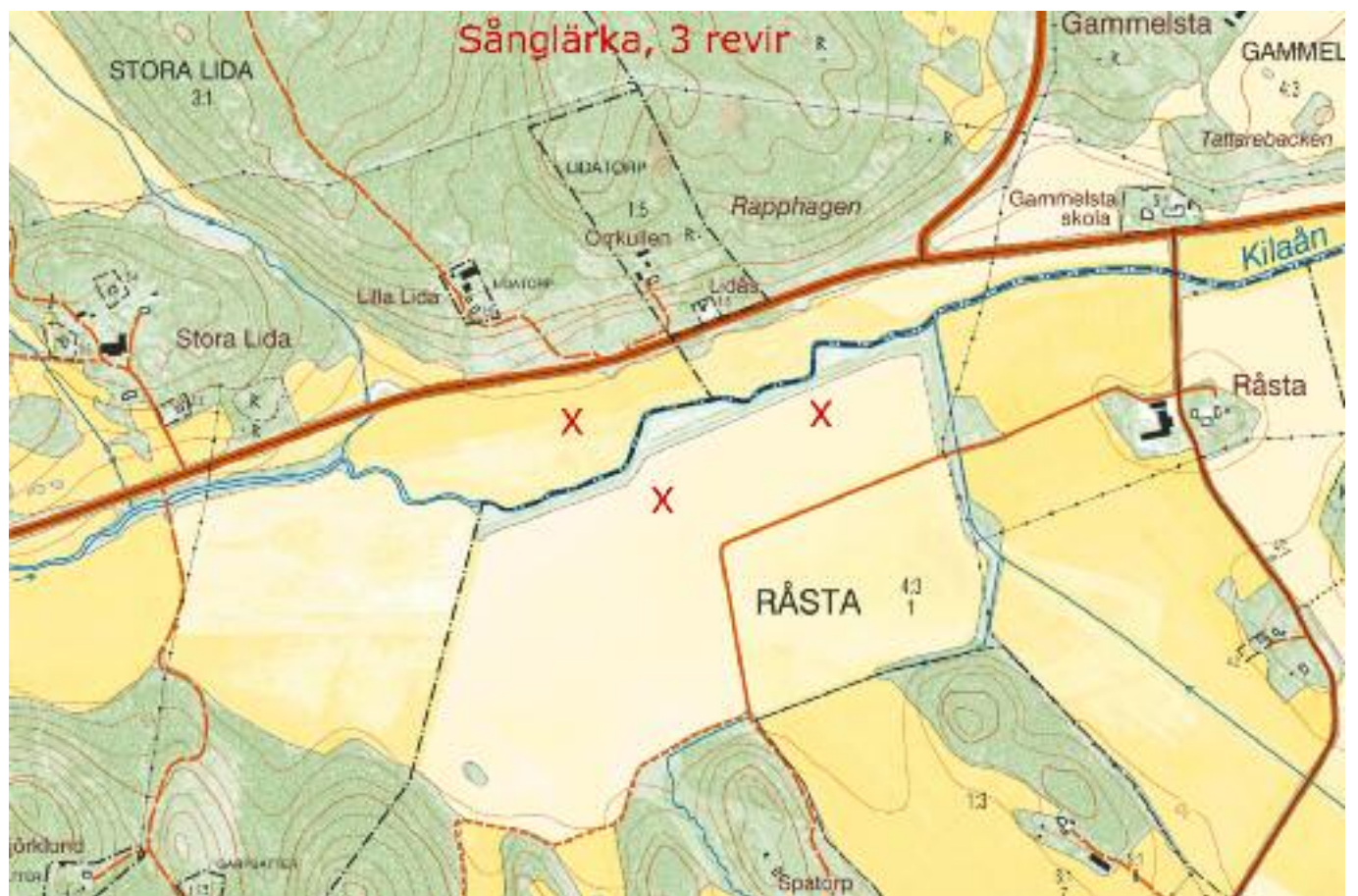
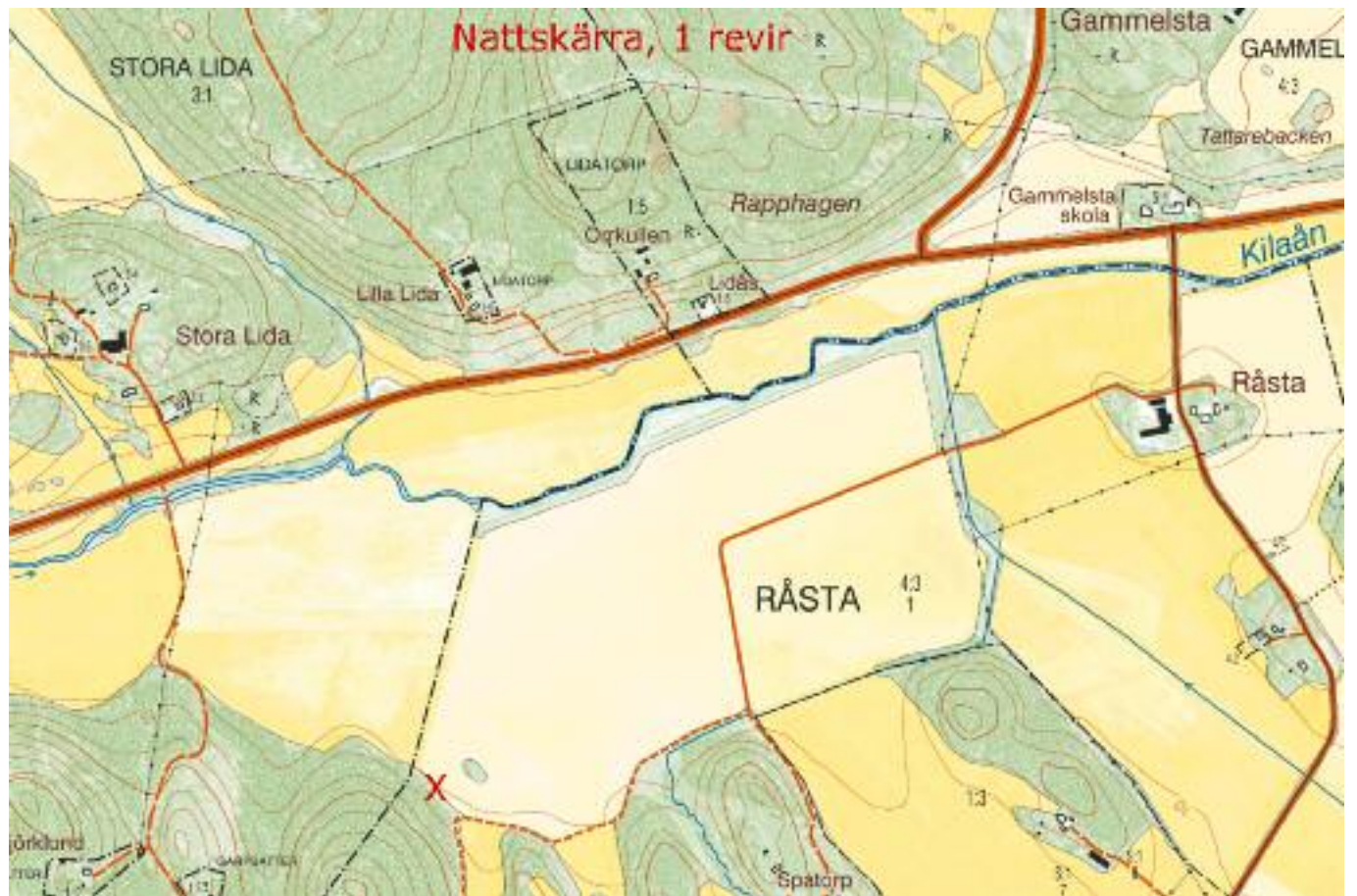
Bilaga 1.

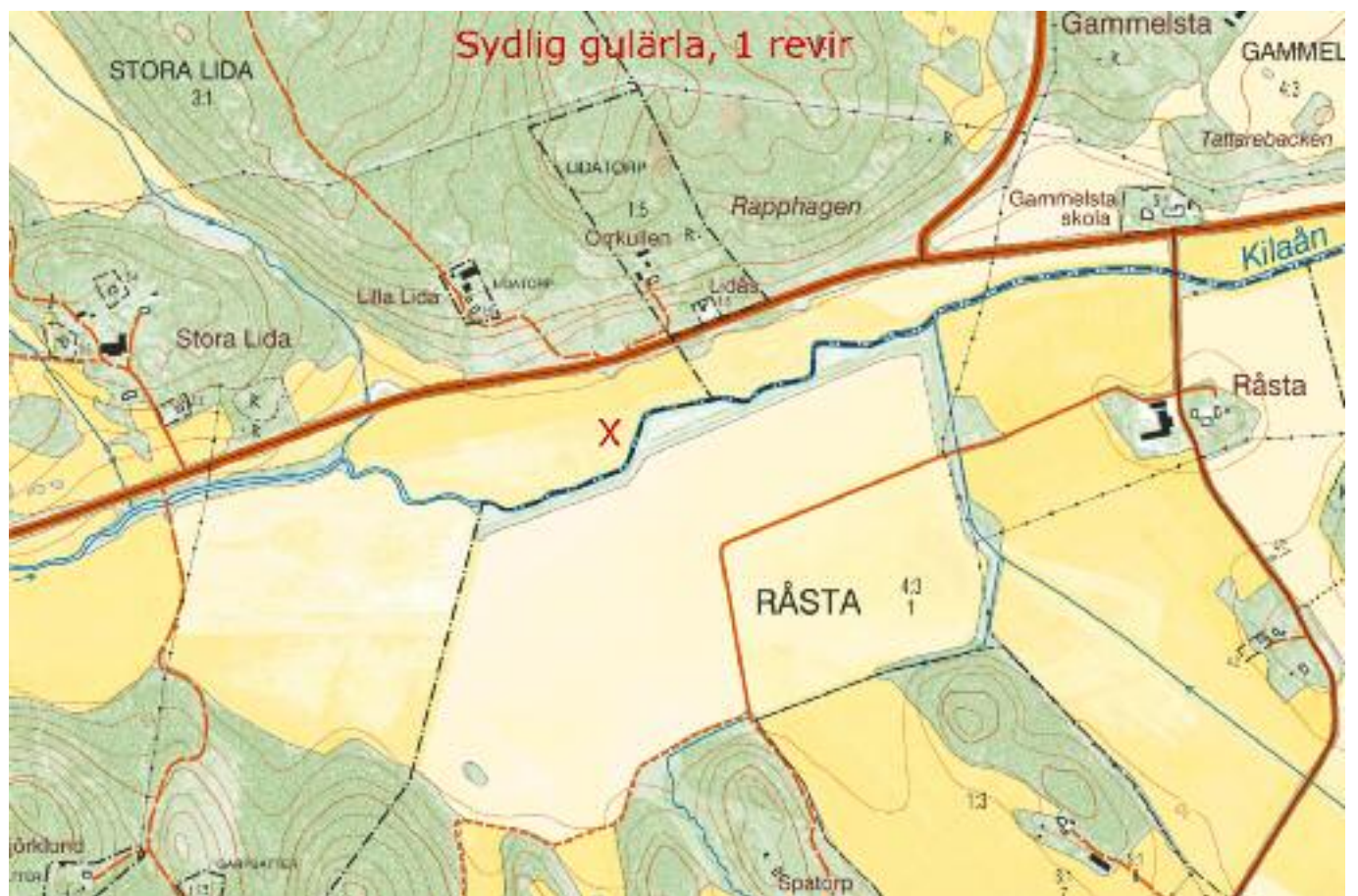
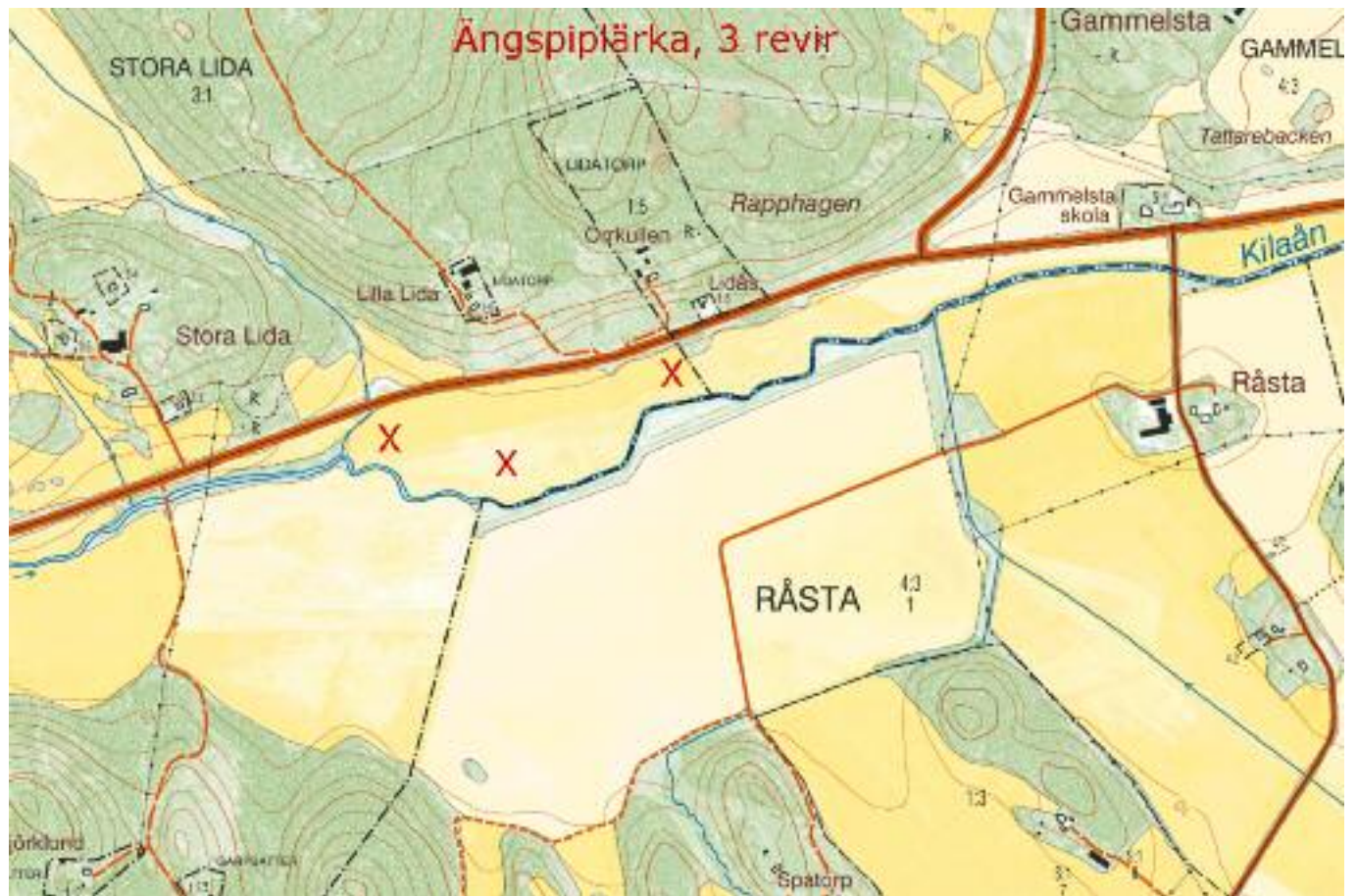
På följande sidor presenteras artkartor för de arter som har säkerställt revir inom inventeringsområdet och dess utkant.

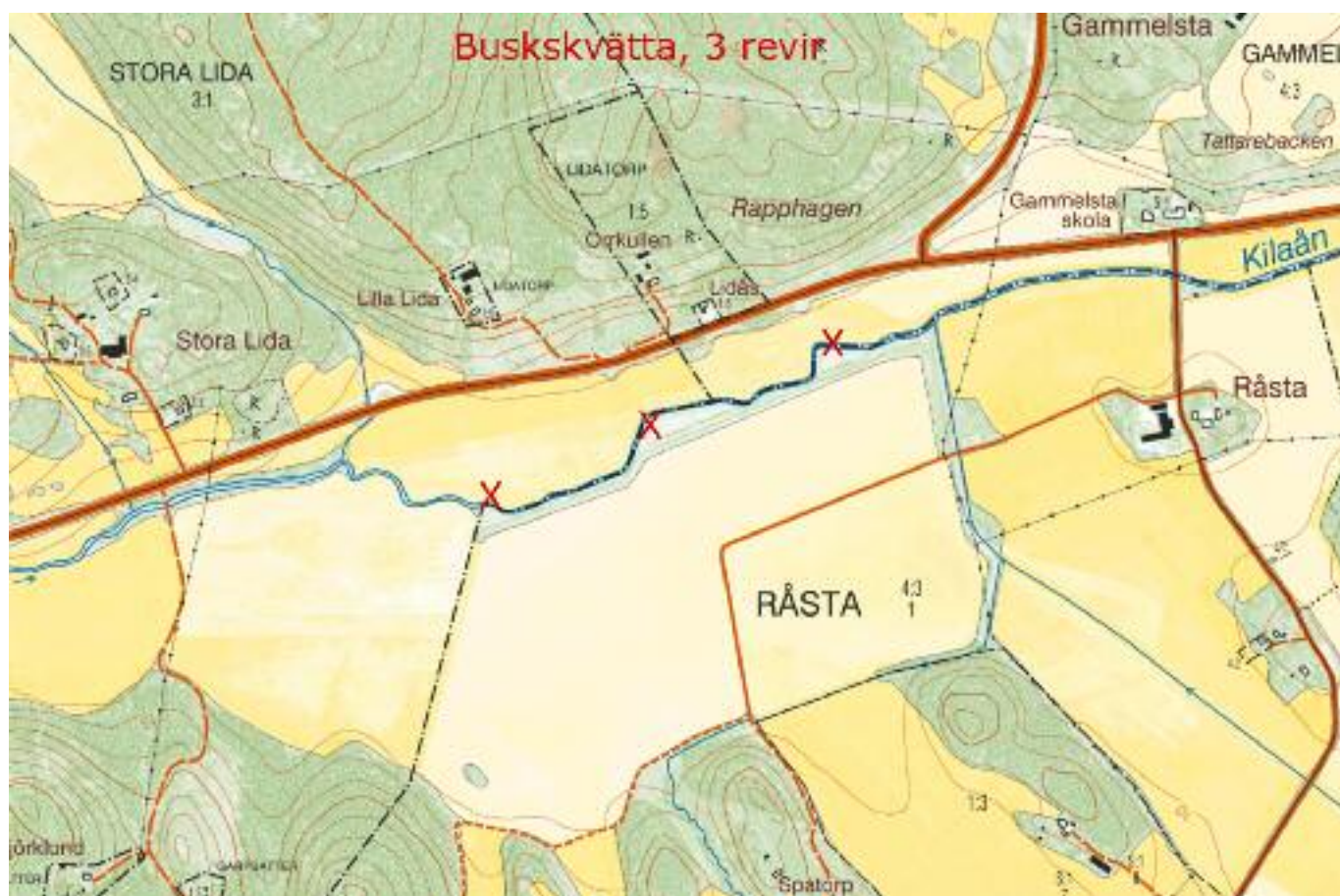
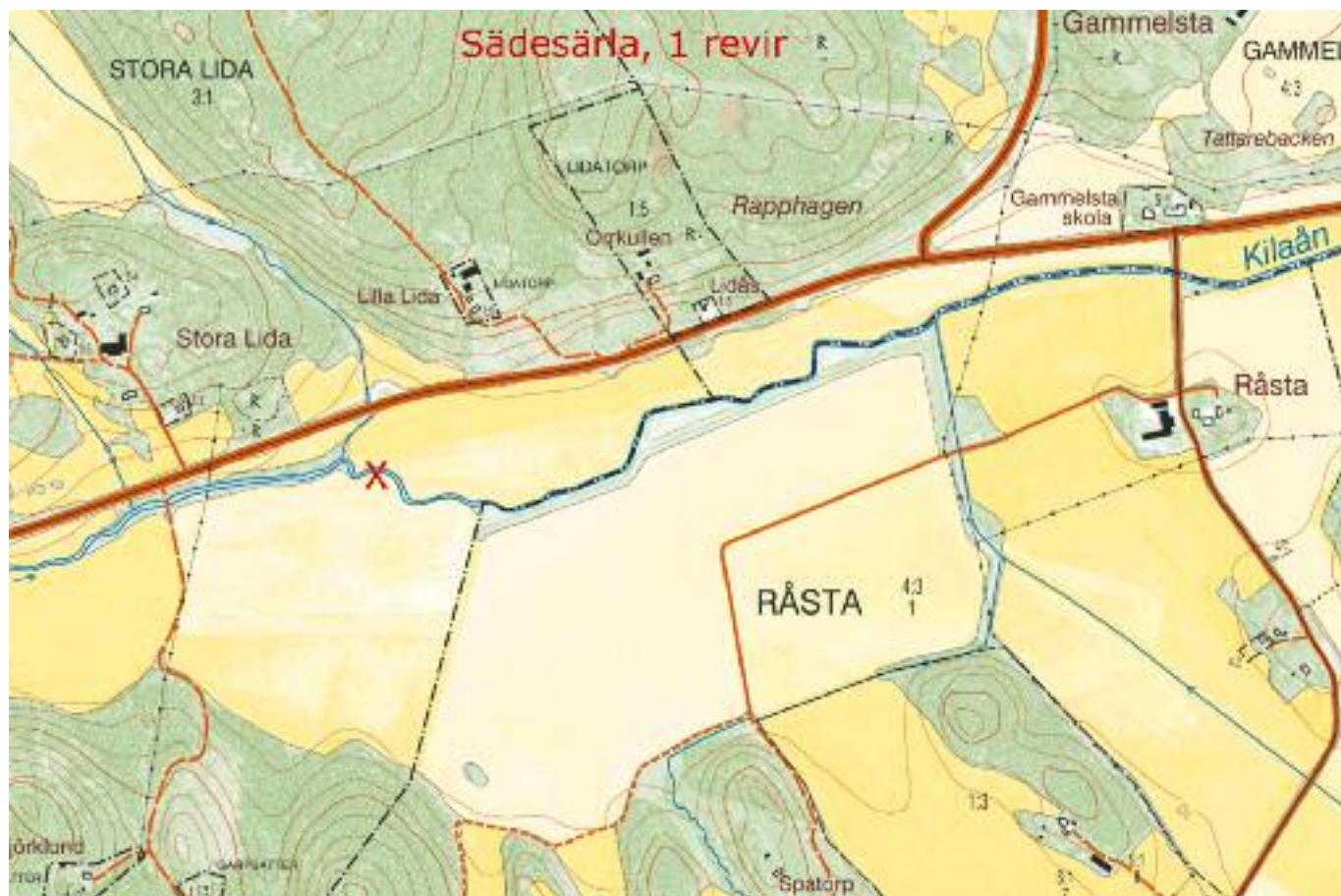
Revirets placering är utmärkt med X.

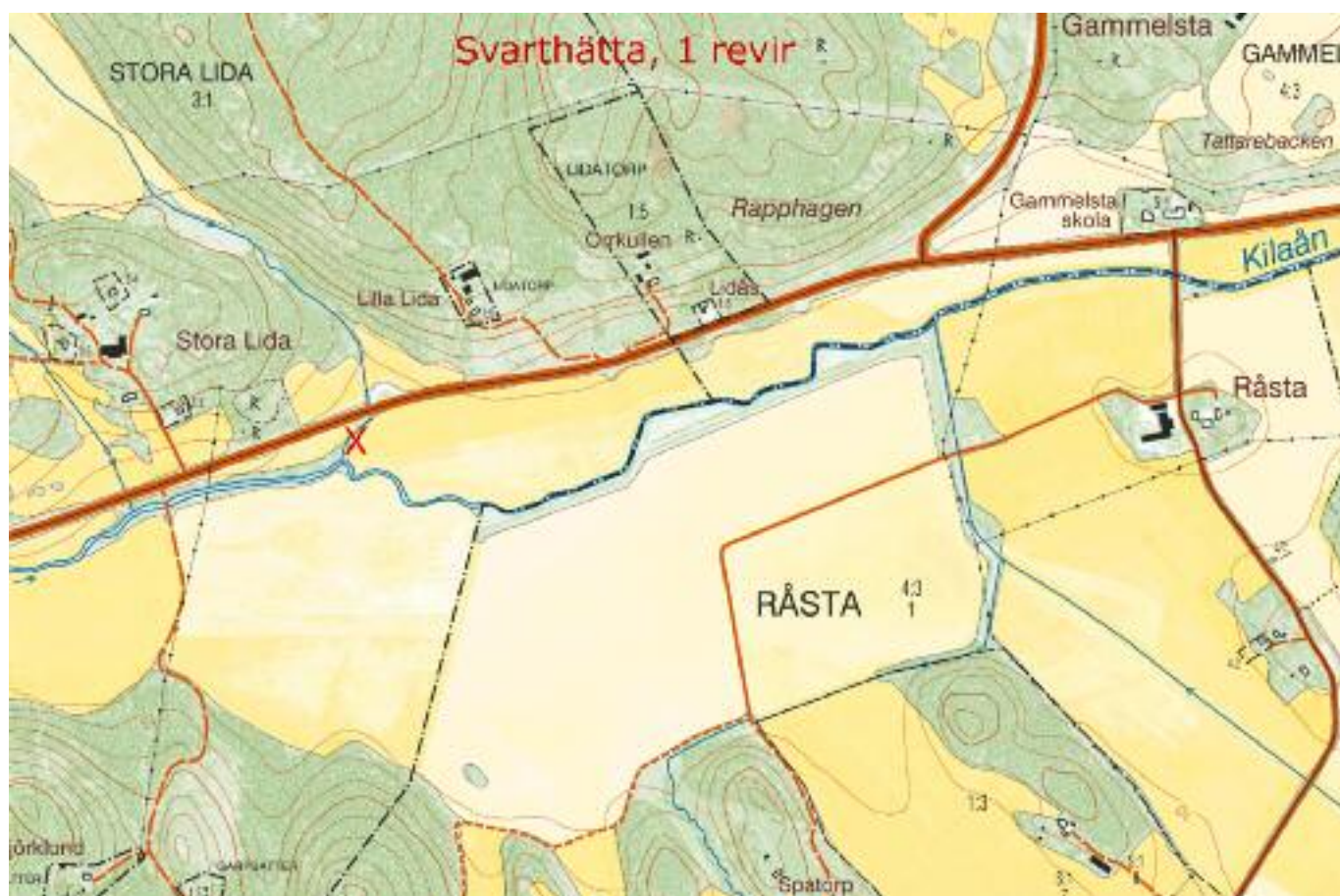
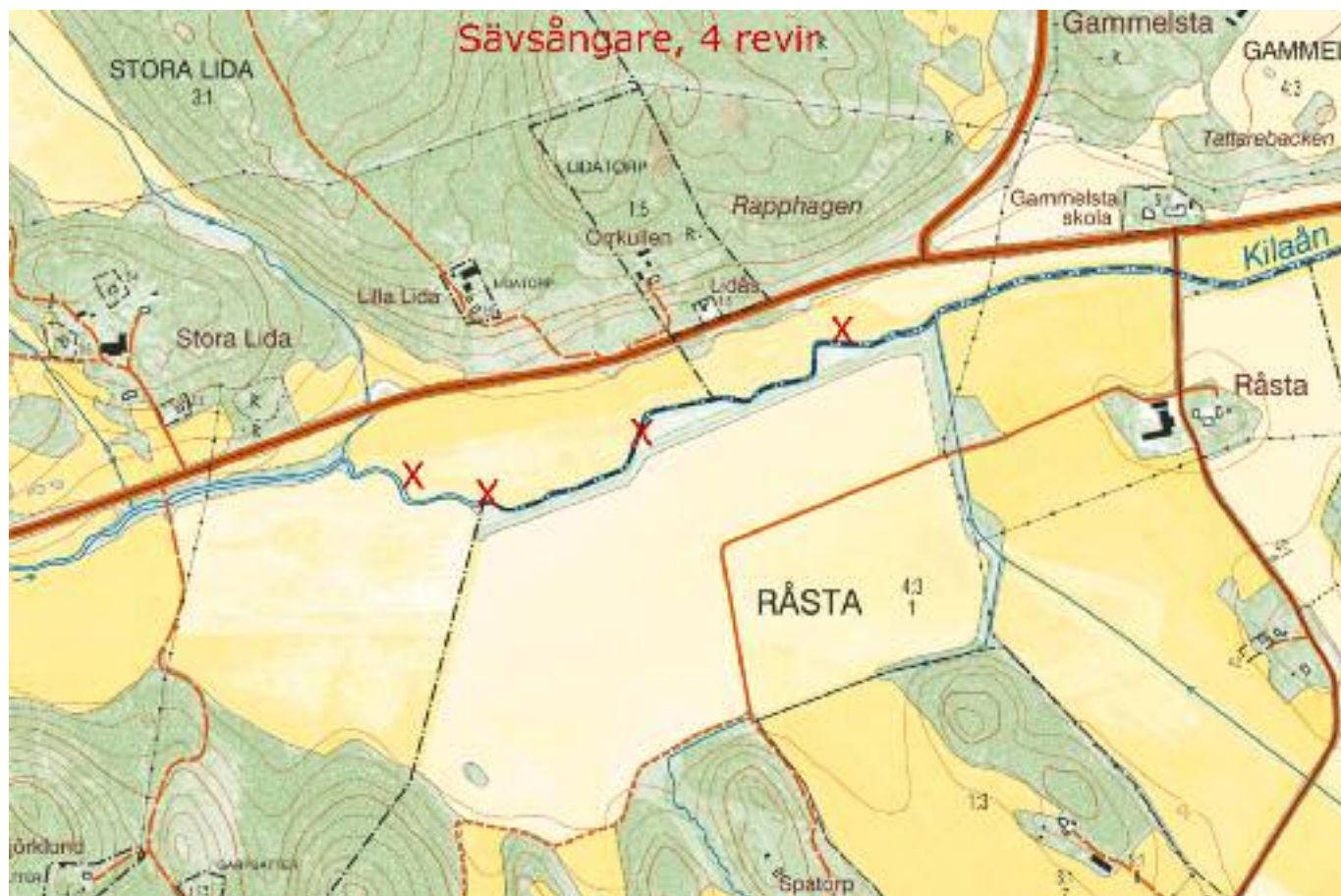

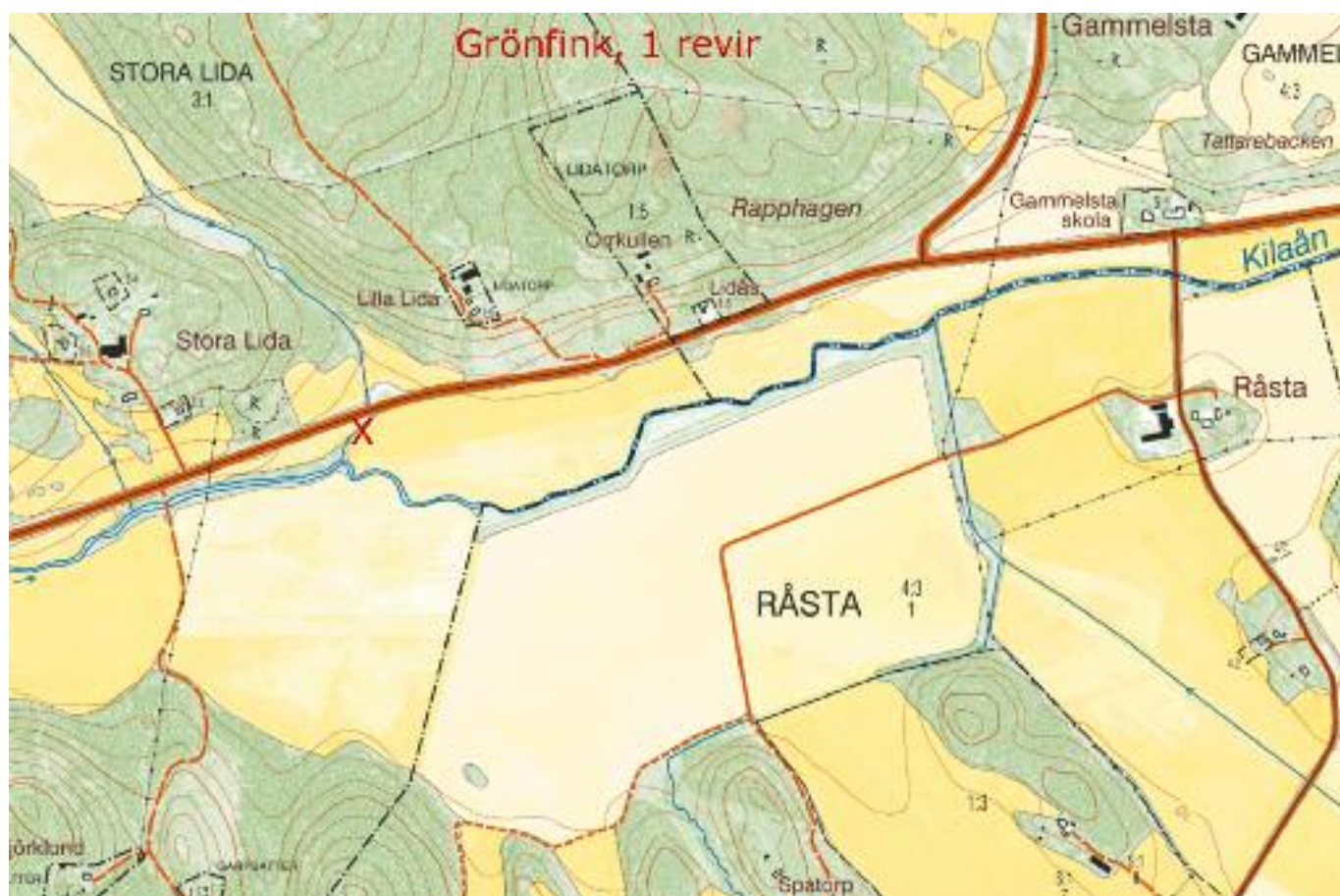
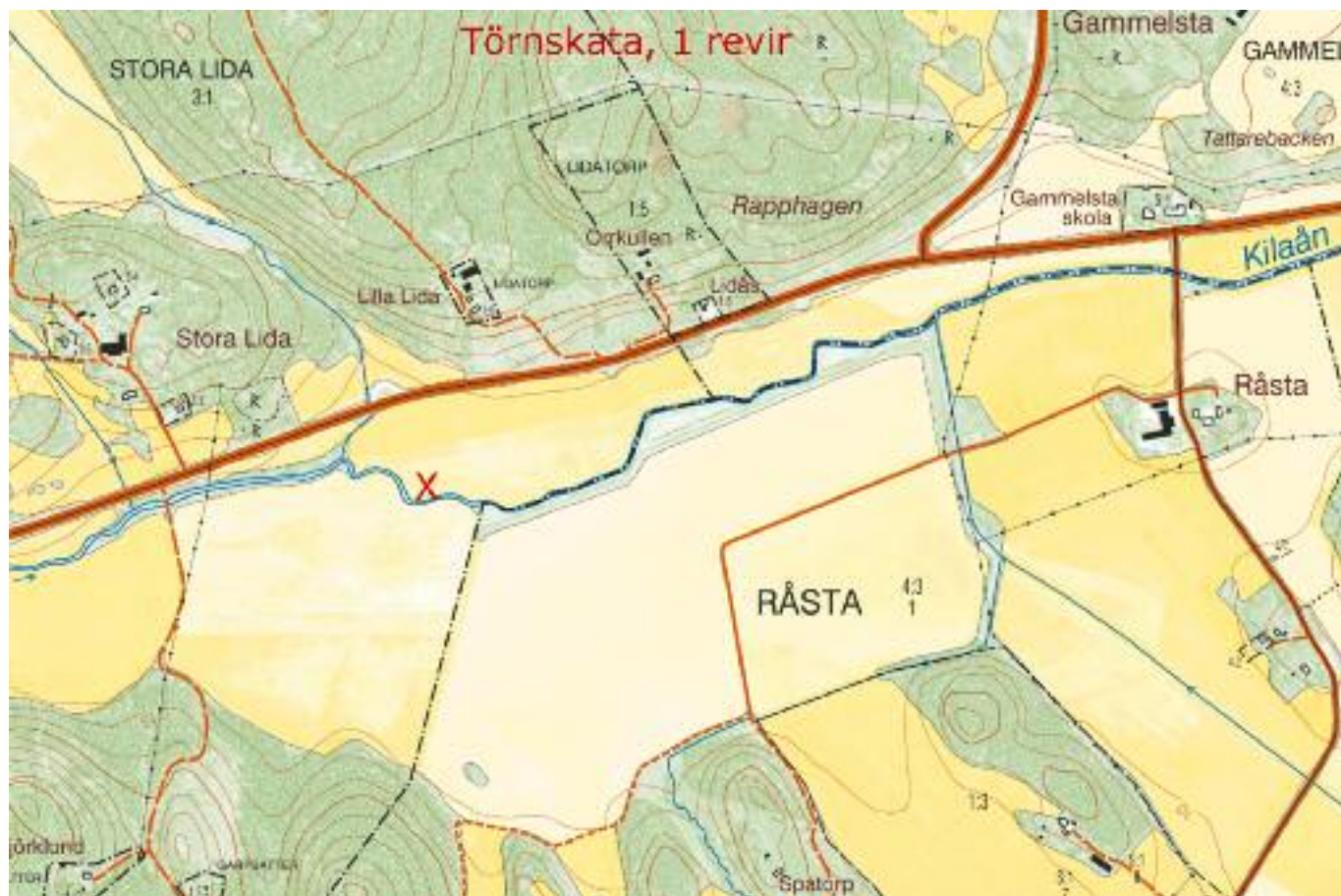

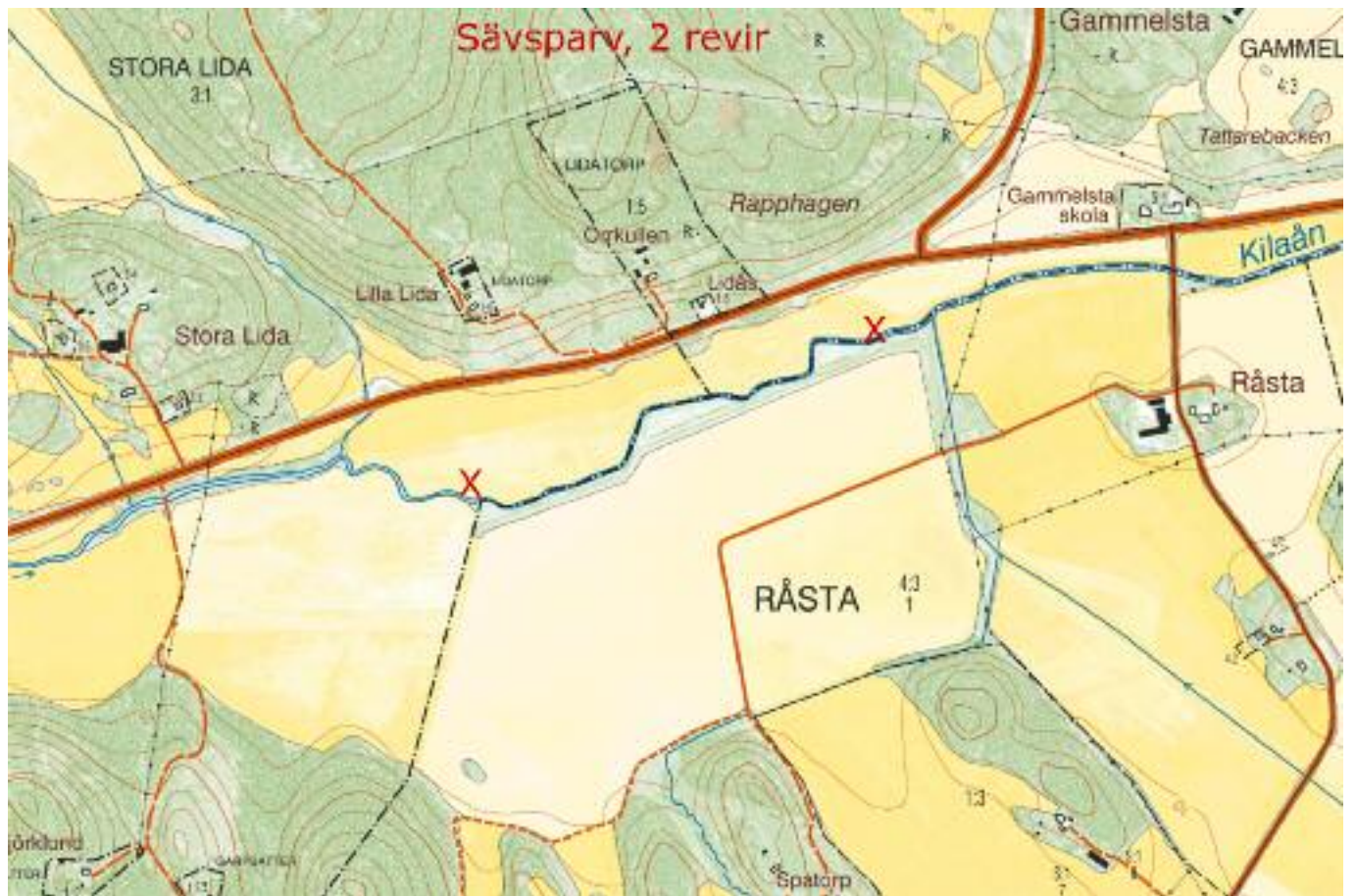

Sammanställningen utförd i juli 2012 av Jan Gustafsson